

Marius Chelaru

**haiku, haiga,
haibun**

OPERA OMNIA

PUBLICISTICĂ ȘI ESEU CONTEMPORAN

TIPO MOLDOVA

Marius Chelaru

haiku, haiga, haibun

Colecția OPERA OMNIA
publicistică și eseu contemporan

Această lucrare a beneficiat de o bursă CopyRo

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

Coordonator serie: *Cassian Maria Spiridon*

Coperta: *Andrei Ștefanachi*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CHELARU, MARIUS

Haiku, haiga, haibun / Marius Chelaru. - Iași : Tipo Moldova, 2013

Bibliogr.

ISBN 978-606-676-275-5

821.135.1-4

© Tipo Moldova

Editura TipoMoldova este recunoscută academic de Consiliul Național al Cercetării Științifice pentru domeniile filologie (PN-II-ACRED-ED-2012-0285) și istorie și studii culturale (PN-II-ACRED-ED-2012-0355).

Iași, 2013

Editura ***Tipo Moldova***,

E-mail: office@tipomoldova.ro

www.tipomoldova.ro

Marius Chelaru

haiku

haiga

haibun

TIPO MOLDOVA

C U P R I N S

I. Haiku în lume și în România / 5

Câteva considerații introductive, cu caracter general / 5

Din istoria haiku / 15

Din Japonia spre Occident / 15

Înapoi în timp, către kigo. Conceptele între modern și tradițional / 21

„Modern” și “modernism” în Japonia / 23

Din nou despre kigo / 26

Câțiva pași pe aleile haiku alături de maeștri, discutând despre „școli”,
forme poetice / 31

Câteva cuvinte despre Masaoka Shiki / 35

Concepte și categorii estetice / 39

Despre clasificări, reguli, concepte / 44

Tradiție și modernitate, poezie și societate în Japonia / 48

Pagini din trecut. Autori de altădată / 53

Saigyō / 53

Ogiwara Seisensui, Taneda Santōka / 56

„Drumuri” moderne în haiku / 57

Haiku dincolo de Japonia / 64

Europeanii în istoria haiku. Haiku în Occident / 74

Hendrik Doeff / 74

Isaac Titsingh / 84

Ernest Fenollosa / 95

Câteva considerații despre istoricul haiku în Franța / 97

De la Rilke la Ezra Pound / 103

Începuturile în România / 109

Să fi fost Hasdeu? / 109

Din România, de la Iași, spre Japonia. Despre începuturile
relațiilor diplomatice dintre România și Japonia / 110

Despre Japonia de la Asachi la Macedonski și mai departe / 118

Alexandru Vlahuță / 120

Octavian Goga / 121

Otilia de Cozmuța / 127

George Voevidca / 145

Ion Pillat și poemul într-un vers. Receptări de ieri și de azi
și din perspectiva creatorilor de lirică niponă / 147

Traian Chelariu / 153

Câteva date despre Traian Chelariu, epoca sa și sursele folosite / 153

Comparații, analize / 155

Alexandru T. Stamatiad și lirica niponă / 163

Al. T. Stamatiad în percepția contemporanilor / 163

Antologiiile de lirică niponă ale lui Al. T. Stamatiad / 168

Documentație, mod de utilizare a surselor, maniera de tălmăcire / 172

Sursele utilizate de Al. T. Stamatiad / 172

Mod de organizare a cărții / 176

Comparații, analize / 177

Considerații finale la Al.T. Stamatiad și Traian Chelariu / 192

- a. Al. T. Stamatiad și contribuția sa în domeniul liricii nipone / 192
- b. Contribuțiile lui Traian Chelariu și Al. T. Stamatiad. Comparații cu alte tipuri de poezie orientală la noi / 194

Aurel-George Stino / 196

România, după al doilea război mondial / 198

Haiku în Japonia și în Occident. Considerații teoretice și tendințe / 208

Aspecte de formă și fond. Traducerea haiku / 208

Despre reguli și schimbările survenite în timp. Cum se văd toate acestea și din România / 214

Haiku și zen / 224

Limbă, simbol, limbaj în haiku / 230

Despre „rădăcini” și „elementul local” în haiku / 245

Silabă și „cantitate de informație”. O aplicație pe modelul lui Higginson / 248

Considerații de final de „capitol” / 256

II. Câteva considerații despre haibun / 291

III. Câteva considerații despre haiga / 321

Tradiție și modernitate/ experiment / 321

IV. Renga, renku... kasen / 351

V. Lirica de sorginte niponă și spațiul virtual în România / 365

Istorie și metodologie în universul haiku-ului,
postfață de **Vasile Moldovan / 375**

Anexa Foto / 379